

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

วิชาสื่อมวลชนสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์ Strategic Mass Media Relations

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กฤติยา รุจิโชค

NPRU

Nakhon Pathom
Rajabhat University

บทที่ 2 แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

แนวคิดด้านสื่อมวลชนสัมพันธ์ กลยุทธ์การ
พัฒนาความสัมพันธ์ แนวทางการดำเนินงาน
ของสื่อมวลชน บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

ผศ.ดร.กฤติยา รุจิโชค

แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

- แนวคิด ทฤษฎี สื่อมวลชนสัมพันธ์และที่เกี่ยวข้อง
- กระบวนการผลิตข่าว (Manufacturing the News)
(Fishman, 1980, p.51)

อะไรที่เป็นข่าว (what is news today, nose of news)

➡ พิจารณาจาก news value (impact, conflict, timeliness, proximity, currency, human interest)

- news may be actual or created
- เหตุการณ์ที่สร้างขึ้น (pseudo-event)

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

ตัวอย่างเหตุการณ์

ที่มา: <https://www.google.com/search?sxsrf=ALeKk03a7PhreIWYY10mUdAKegUC833A>

แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

จินตนาการ หรือ ความจริง (Image, Mediation and Reality)

(Boorstin, 1961) การสร้าง,เพิ่มเหตุการณ์เพื่อตอบสนองความต้องการ
ของผู้รับสาร

Chan. (1987). นักข่าวผลิตข่าวจากทั้งที่ตามคำสั่ง และไม่มีคำถามที่
เกิดขึ้นระหว่างข้อเท็จจริงกับความจริง อาจขึ้นอยู่กับการตกแต่ง เขียน ภาพ
เรื่องราว ของเหตุการณ์ (constructed and created are part of postmodern
discourse)

แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

- ข่าวและแหล่งข่าว (News and Sources) การรวบรวม
→ - แหล่งที่มา ทางการเมือง สังคม และ วัฒนธรรม
(political, social and cultural world)
 - สังคมออนไลน์ (website, blogger,...)
 - ผู้เกี่ยวข้อง (ผู้รู้เหตุการณ์) authorized knowers
 - ข้อมูลสถิติ วิทยาศาสตร์ หลักฐานที่ผ่านการพิสูจน์
(ควรตรวจสอบแหล่งที่มามากกว่าหนึ่งแหล่ง)

แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

- หลักเกณฑ์ในการเลือกแหล่งข่าว (Fishman, 1980)

1. ระดับความสามารถ (พิจารณาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น)
2. ตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์
3. ระดับความน่าสนใจ

(media relation เลือกจากแหล่งข่าวที่ทำหน้าที่เป็น ผู้ให้ข่าว (spokesperson)

ในองค์กร

แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

- กรอบความคิดข่าวและการกำหนดวาระสาร (Framing and Agenda-Setting)
 - กรอบความคิดข่าว (News Frame) (Gitlin, in Scheufele, 1999, p. 106) ขึ้นอยู่กับ มุมมอง (aspect) เหตุผล (causal) การประเมินค่าอย่างเป็นธรรม (moral) แนวทางปฏิบัติ (treatment)
 - กลุ่มผู้รับสารที่ต้องการและลีลาการเขียนข่าวของนักข่าว Scheufele (1999) 5 ปัจจัย ได้แก่ คุณค่าและบรรทัดฐานของแต่ละสังคม, การควบคุมขององค์กร, ความสนใจกลุ่ม, แนวปฏิบัติของนักข่าว, อุดมคติและการสั่งสมของนักข่าว

แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

- **การกำหนดวาระสาร (Agenda Setting)**

ความต่าง (framing focuses on how an issue or event is covered, agenda-setting focuses on what issues or events are covered) (เหตุการณ์ถูกครอบคลุมอย่างไร, เหตุการณ์อะไรถูกครอบคลุม)

Framing อยู่ในระดับ 2 ของ Agenda- Setting

Maxwell McCombs (2004, p1) ความเด่นของเหตุการณ์จะกลายมาเป็นวาระสารของสังคมและสาธารณชนก็จะนำประเด็นที่ได้จากสื่อไปตัดสินใจในเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือกล่าวได้ว่า สื่อเป็นตัวกำหนดวาระให้กับสาธารณชน

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

แนวคิดสื่อมวลชนสัมพันธ์

- Agenda-Setting เป็นกระบวนการของ gatekeepers (Roger and Dearing ,1988) โดย ผู้คัดเลือกข่าวสารนำเสนอต่อสังคม (gatekeeper) จะพิจารณาความสำคัญ คุณค่าข่าว (Newsworthy)
 - กระบวนการนี้ผู้ทำหน้าที่สื่อมวลชนสัมพันธ์ (media relations) จะต้องให้ความสำคัญ ผู้ที่ทำการคัดเลือกข่าว
- เพื่อติดต่อประสานงาน โดยมีหลักในการพิจารณา คือ ต้องเป็นผู้มีความรู้ อำนาจและในการตัดสินใจ
คัดเลือกข่าว

กลยุทธ์การพัฒนาความสัมพันธ์

- 1. การเข้าถึงสื่อมวลชนแบบเชิงรุก (push approach)
พยายามผลักดันให้สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหา
- 2. การเข้าถึงแบบเชิงรับ (pull approach)
ตอบสนองความต้องการของสื่อด้วยข้อมูล

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

การจัดการความสัมพันธ์

Lidingham (2003, p.194) งาน
สื่อมวลชนสัมพันธ์
(media relations)
ถือเป็นส่วนหนึ่ง
ของงาน
ประชาสัมพันธ์
(public relations)

งานประชาสัมพันธ์
เช่น การจัดรายการ
พิเศษ งานสาธารณะ
สื่อประชาสัมพันธ์
ข่าวประชาสัมพันธ์
ผลิตสื่อ
ประชาสัมพันธ์ วิดีโอ
การจัดทำรายงาน
ประจำปี ฯ

การจัดการ
ประชาสัมพันธ์ เป็น
การสร้างกรอบการ
ทำงานสำหรับ
การศึกษา เรียนรู้
และการปฏิบัติงาน
ด้านงาน
ประชาสัมพันธ์

การจัดการงาน
สื่อมวลชนสัมพันธ์
เป็นส่วนหนึ่งของ
งานประชาสัมพันธ์

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

- แดนีส แมคควิล (Danis Mcquail)

บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนไว้ 5 ข้อ

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Information)

- ความเคลื่อนไหว เหตุการณ์ต่างๆ
- แสดงความคิดเห็น ชี้แจงความคิดเห็น
- ส่งเสริมความคิดเห็น

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

การเสนอข่าว

การรายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น
เผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบ
เริ่มจาก หาข้อมูล ข้อเท็จจริง
รวบรวม คัดเลือก
เขียนและรายงาน

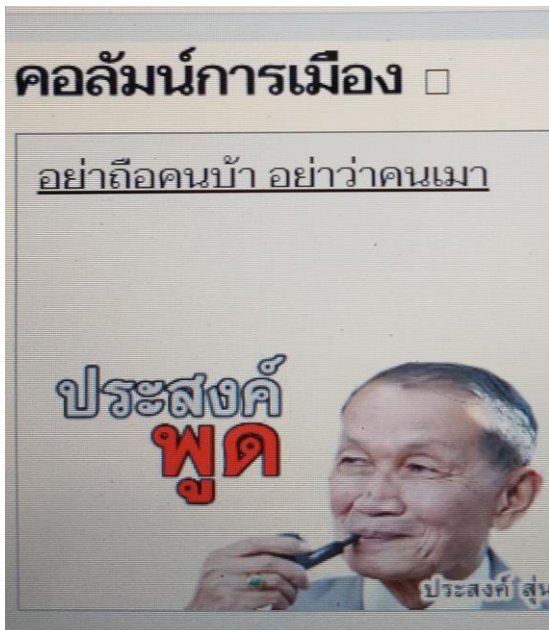
เช่น ข่าวความเคลื่อนไหว
ทางด้านการเมือง ข่าวกีฬา ข่าวอุบัติเหตุ
ข่าวอาชญากรรม การเสนอข่าวของ
สื่อมวลชน

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

เสนอความคิดเห็น ทำหน้าที่แสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์แทนประชาชนตามสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

ให้การศึกษา

เป็นการให้ข้อมูล ข่าวสาร แก่ประชาชนทั้งความรู้ในด้าน
วิชาการเฉพาะสาขา และความรู้ทั่วไป
เช่น หนังสือพิมพ์นำเสนอบทความที่ให้ความรู้ทาง
วิทยาศาสตร์ การเกษตร อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ
ศิลปวัฒนธรรม โทรทัศน์ นำเสนอรายการ สารคดี การ
อภิปราย หรือการสนทนาปัญหา ตลอดจนรายการเพื่อ
การศึกษา รายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาของ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมิกราช รายการโทรทัศน์การศึกษาผ่านดาวเทียม
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

การประชาสัมพันธ์ และโฆษณา

การประชาสัมพันธ์ (PUBLIC RELATION)

เรื่องราว เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณชน

การโฆษณา เป็นการนำเสนอข่าวสารข้อมูล

รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งของ สินค้า

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

- 2. ประสานสัมพันธ์ (Correlation)
 - อธิบายตีความ วิพากษ์วิจารณ์
 - สนับสนุนอำนาจที่ถูกต้อง
 - เผยแพร่ความคิดให้แพร่หลาย
 - ประสานเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆในสังคม
 - สร้างความสอดคล้องให้เกิดฉันทามติ
 - จัดลำดับความสำคัญของสภาพในสังคม

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

3. สืบสานวัฒนธรรมให้แก่คนรุ่นต่อไป (continuity)

- เสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานและรักษาค่านิยมส่วนรวม
- แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของสังคมนั้น

NPRU
Nakhon Pathom
Rajabhat University

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

4.ให้ความบันเทิง

การนำเสนอเรื่องราว ให้ผู้รับ
เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน
ผ่อนคลายความเครียดใน
ชีวิตประจำวัน ละคร เกมโชว์
ภาพยนตร์ เพลง

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

- 5.ระดมความคิดเห็น รณรงค์ให้เกิดความเคลื่อนไหวในด้านต่างๆ
(mobilization) การรณรงค์ทางด้านสังคม การเมือง สงคราม เศรษฐกิจ
ศาสนา การรณรงค์ให้เกิดความเคลื่อนไหว กรณีเกิดวิกฤติการณ์ต่างๆ

คำถามท้ายบทที่ 2

- ข้อ 1. กระบวนการผลิตข่าว (Manufacturing the News) เข้ามาเกี่ยวข้องกับงานสื่อมวลชนสัมพันธ์อย่างไร.
- ข้อ 2. หลักการพิจารณาคุณค่าข่าว (news value) มีอะไรบ้าง
- ข้อ 3. เหตุการณ์ที่สร้างขึ้น (pseudo-event) เป็นเหตุการณ์อย่างไร
- ข้อ 4. จินตนาการกับความจริงหรือเหมือนกันอย่างไรในกระบวนการผลิตข่าว
- ข้อ 5. ในงานสื่อมวลชนสัมพันธ์ใช้แนวคิดข่าวและแหล่งข่าว (news and sources) อย่างไร
- ข้อ 6. การควบคุมขององค์กร ความสนใจของกลุ่มผู้รับสาร ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนอย่างไร
- ข้อ 7. Agenda Setting คือ การกระบวนการของ gatekeeper ในด้านใดบ้าง
- ข้อ 8. ให้ยกตัวอย่างกลยุทธ์การพัฒนาความสัมพันธ์แบบเชิงรุก (push approach) ให้เข้าใจแนวทางการทำงานสื่อมวลชนสัมพันธ์และอธิบายให้เข้าใจแนวทางมาพอสังเขป
- ข้อ 9. ให้ยกตัวอย่างการจัดการความสัมพันธ์ด้านการจัดรายการพิเศษ และอธิบายแนวทางการจัดการมาให้เข้าใจพอสังเขป
- ข้อ 10. บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามที่กล่าวมานำมาใช้ในงานสื่อมวลชนสัมพันธ์อย่างไร

**NAKHON PATHOM
RAJABHAT UNIVERSITY**